

VIEŠOJI ĮSTAIGA ROMŲ VISUOMENĖS CENTRAS

Kodas 125607735 Metalo g. 23a, LT-02190 Vilnius

Veiklos ataskaita už 2022 m.

Viešoji įstaiga Romų visuomenės centras (toliau – Įstaiga) įsteigta 2001 m. liepos 19 d. Įstaigos kodas – 125607735, 2004 m. gruodžio 21 d. išduotas Juridinių asmenų registravimo pažymėjimas Nr. 045561, registracijos adresas – Metalo g. 23A, Vilnius, buveinės adresas – T. Ševčenkos g. 16B, Vilnius.

Įstaiga yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo.

Įstaigos pagrindinis tikslas – Romų etninės mažumos visavertis integravimas į Lietuvos visuomenės gyvenimą.

Įstaigai nuo 2004 m. gruodžio 21 d. suteiktas paramos gavėjo statusas.

Duomenys apie įstaigą kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre.

Įstaiga iš ūkinės-komercinės veiklos per 2022 m. pajamų uždirbo – 23810 Eur. Finansavimo pajamos per 2022 m. sudarė – 307959 Eur. Įstaigos finansiniai metai yra kalendoriniai metai, finansinių metų pradžia – sausio 1 d. pabaiga gruodžio 31 d.

Įstaigos darbuotojų skaičius finansinių metų pradžioje -15 ir pabaigoje -15.

Įstaiga įsigyto ir perleisto ilgalaikio turto per ataskaitinius finansinius metus neturėjo.

2022 m. gruodžio 31 d. Įstaigos dalininkai ir jų įnašų vertė Eur.:

Tautinių mažumų departamentas prie LR Vyriausybės	29
Vilniaus miesto savivaldybė	29
Lietuvos vaikų fondas	29
Lietuvos čigonų bendrija „Čigonų laužas“	29

Per 2022 m. dalininkų įnašų vertė nesikeitė. Dalininkų pasikeitimų 2022 m. nebuvo.

Viešoji įstaiga Romų visuomenės centro 2022 metų veiklos ataskaita parengta vadovaujantis 1996-07-03 LR Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio nuostatomis

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centras tikslai, veiklos tikslų įgyvendinimas ir veiklos rezultatai:

- romų etninės mažumos visavertis integravimas į Lietuvos visuomenės gyvenimą;

- romų tautinio savitumo išsaugojimas atsižvelgiant į specifines jų gyvenimo sąlygas;
- pažangių romų, lietuvių ir kitų tautų bendradarbiavimo idėjų propagavimo Lietuvoje ir užsienyje skatinimas;
- statistinės, istorinės bei demografinės medžiagos apie Lietuvos romus kaupimas ir sisteminimas;
- konferencijų, seminarų, apvalaus stalo pasitarimų ir kitų renginių, susijusių su romų, kitų tautinių mažumų problemomis ir tautiniais santykiais, organizavimas;
- ryšių su atitinkamomis organizacijomis Lietuvoje ir užsienyje palaikymas;
- formaliojo ir neformaliojo švietimo paslaugų teikimas;
- konsultacijų gyventojams tautinių mažumų teisių ir apsaugos klausimais teikimas bei kita teisinė pagalba;
- su romų bendrijos veikla susijusių kultūros renginių organizavimas;
- etninio nepakantumo mažinimas, dalyvavimas Lietuvos žmogaus teisių organizacijų koalicijos, Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo, Europos tinklo prieš rasizmą (ENAR), Europos romų vietinių organizacijų tinklo (ERGO) veiklose bei kitų antidiskriminacinių priemonių vykdymas;
- dalyvavimas Lietuvos ir Europos Sąjungos projektuose.

Tautinių mažumų departamentas prie LR Vyriausybės suformavo užduotis 2022 metams:

1. Surengti edukacinius užsiėmimus virtualiu (nuotoliniu) būdu apie romų kultūrą, skirtą visai visuomenei

Vertinimo kriterijai:

Surengtų edukacinių užsiėmimų virtualiu (nuotoliniu) būdu skaičius (vienetai) - 5

Edukaciniuose užsiėmimuose virtualiu (nuotoliniu) būdu dalyvavusių žmonių skaičius (žmonės) – 50

Įvykdyta: 2022-03-02 - RVC pristatė romų kultūros, tradicijų savitumą ir savo veiklą BNI Lietuva susitikime. BNI - didžiausia ryšių plėtros ir rekomendacijų organizacija pasaulyje. Tikslas – atkreipti dėmesį į romų bendruomenės problemas įsidarbinant. Dalyvių skaičius - 37

2022-06-27 – mokymai Žmogaus teisių organizacijų koalicijos nariams apie romų kultūrą, istoriją Europoje ir Lietuvoje. Dalyvių skaičius – 17

2022-08-16 – RVC pristatė Lietuvos romų bendruomenės istoriją ir kultūrą tarptautinės organizacijos Heavenly Culture, World Peace, Restoration of Light (HWPL) susitikime. Dalyvių skaičius – 36
Organizuotos 3 romų šokio pamokos nuotoliniu būdu.

2. Organizuoti romų holokausto paminėjimo dieną Paneriuose.

Vertinimo kriterijus: Organizuotas romų holokausto dienos minėjimas – 1

Įvykdyta: Rugsėjo 2 d. pagal sutartį su LR Kultūros ministerija RVC organizavo Tarptautinės romų Holokausto aukų dienos minėjimą Panerių memoriale.

VšĮ Romų visuomenės centras veikia organizuojama vykdant įsipareigojimus ir funkcijas pagal pasirašytas sutartis. Finansavimas skiriamas projektams, kurių trukmė – vieneri metai.

2022 m. kovo 1 d. RVC pasirašė su Tautinių mažumų departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos projekto dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų sutartį Nr. TMCS-13 projektui „Romų vaikų ir paauglių įtrauktis į Lietuvos visuomenę skatinimas, naujų priemonių taikymas“ finansuoti.

Tikslas: siekti romų vaikų ir paauglių išsilavinimo lygio kėlimą, kelti ugdymo proceso kokybę, sukurti palankią mokymuisi aplinką.

Uždaviniai: didinti romų vaikų ir paauglių gerovę, palaikyti motyvaciją mokytis, užkirsti kelią ankstyvam iškritimui iš ugdymo proceso, plėtoti paslaugas vaikams, stiprinant būrelių veiklą, įvairinti esamas veiklas ir pritaikyti romų vaikų poreikiams ir interesams.

Kad neformalus ugdymas būtų patrauklus, buvo suplanuota įvairinti esamas veiklas ir pritaikyti romų vaikų poreikiams ir interesams. VšĮ Romų visuomenės centras (toliau - RVC), beveik 20 metų dirbusi Vilniaus Kirtimų taboro gyvenvietėje, sukaupė unikalų patirtį organizuojant kryptingą neformalųjį ugdymą romų vaikams ir paaugliams. Nors dauguma vaikų ir paauglių su šeimomis išsikėlė į miestą, vis dėl to jie gyvena nepakankamai palankiomis asmenybės vystymuisi ir formavimuisi sąlygomis. Sociologiniai tyrimai nuolat rodo didelę socialinę romų bendruomenės atskirtį. Projekto vykdytojai mano, kad tai didžiajia dalimi lemia žemas išsilavinimo lygis. Kol kas nepavyksta užtikrinti tinkamos ugdymo proceso kontrolės, lankomumo, tėvų atsakomybės. Dėl aukšto tėvų neraštingumo lygio, vaikai iš šeimos negali sulaukti tinkamos pagalbos mokymosi procese. Priemonės, numatomos projekte, nukreiptos į šių problemų sprendimą.

1. Veikla: Romų vaikų neformalus ugdymas. Organizuojamas Romų visuomenės centre neformalus ugdymas skatina saviraišką, motyvaciją, sudaro sąlygas romų vaikams ir paaugliams ugdyti socialinius įgūdžius, tarnauja kaip prevencinė priemonė.

1.1. Būrelių veikla.

1.1.1. Įdomaus skaičiavimo užsiėmimai – 17 mokinių;

Užsiėmimus lankė įvairaus amžiaus moksleiviai, kur ne tik stiprino žinias, bet ir konsultavosi dėl namų darbų. 2022 metais 2 mokinės laikė pagrindinio ugdymo egzaminus, būrelių užsiėmimai padėjo joms pasiruošti, išlaikyti egzaminus ir pereiti į 11 klasę. Užsiėmimus vedė mokytoja L. Stepanova, turinti vyresniosios matematikos mokytojos kvalifikaciją;

1.1.2. tautinių šokių – 10 dalyvių;

Tautinių šokių būrelio užsiėmimus vedė ansamblio „Sare roma“ šokėja M. Milevič. Būrelį lankė 10 vaikų ir paauglių, įtrauktų į koncertinę ansamblio „Roma de drom“ grupę.

1.1.3. karjeros ugdymo – 7 dalyviai.

Įvairiomis formomis pateikiama profesinio orientavimo informacija. Užsiėmimus veda kvalifikuotas specialistas Deividas Podleckis. Akredituoti programą 2022 m. nepavyko, planuojama tai padaryti 2023 metais. Tačiau užsiėmimus praturtino JobPics metodika, kuri taikoma užsiėmimų su vaikais ir suaugusiųjų konsultacijų metu.

1.4. laisvojo piešimo – 8 dalyviai.

Užsiėmimus veda Daiva Drazdauskienė, ilgametė RVC pedagogė, taikydama meno terapijos metodą.

1.5. žaislų gaminimo – 10 dalyvių;

Veikla skirta vaikams, turintiems problemų su motorika, kalba, dėmesio koncentracija. Užsiėmimus veda Vladelina Milevič.

1.6. sveikatinimo ir fizinio lavinimo – 15 dalyvių

Fizinio lavinimo užsiėmimai organizuojami romų bendruomenės nario Artūro Milevičiaus iniciatyva. Jis ir veda užsiėmimus. Vaikai, paaugliai ir ne tik noriai įsitraukia į treniruotes;

1.7. Gitaros pamokos – 5 dalyviai

Norą mokytis groti gitara pareiškė patys paaugliai, pamokos vyksta 2 kart į savaitę (jas veda vėl gi Artūras Milevičius), bet lankytojai muzikuoja nuolat, gitara vėl tampa populiari, pasirodymai su gitara įtraukti į koncertines programas, taip, gitarų duetas dalyvavo romų festivalyje „Tambūrinas“ Šiauliuose.

Būrelių veikla skatina saviraišką, motyvaciją, sudaro sąlygas romų vaikams ir paaugliams ugdyti socialinius įgūdžius, tarnauja kaip prevencinė priemonė, nes užtikrina popamokinį vaikų užimtumą, lavina, motyvuoja mokymuisi, skatina saviraišką, ugdo socialinius įgūdžius, vaikai motyvuojami savirealizacijai bei integracijai į platesnę visuomenę.

Būtina pažymėti, kad 4 būrelius veda romų tautybes vadovai.

Atskirai būtina paminėti namų ruošą. Priemonė skirta gerinti mokymosi rezultatus. RVC kartu su VDC „Padėk pritapti“ sudaro sąlygas vaikams ruošti namų darbus su specialistų pagalba. Bendradarbiaujama su mokyklų socialiniais pedagogais, atsakingais už romų vaikų ugdymą. Pasitvirtino praktika pritraukti mokytojus-dalykininkus per savanorystės projektus. Be to, namų ruošą pasitvirtino kaip motyvacinė priemonė.

2. Ansamblio "Roma de drom" veikla

2.1. RVC laiko savo veiklos prioritetu tautinės tapatybės išlaikymą, pagarbos savo tautai, tradicijoms ugdymą, kultūros puoselėjimą. Būtent todėl jau 20 metų RVC reprezentuoja ansamblis "Roma de drom". Keičiasi atlikėjai, repertuaras, tačiau kolektyvas dalyvauja visose šalies renginiuose, skirtuose tautinių mažumų paveldo tematikai.

2022 metais parengta nauja programa, įtraukti gitaros kūriniai, dainavimas. Su nacija programa ansamblis dalyvavo tradiciniuose renginiuose:

- XI Respublikinis vaikų ir jaunimo liaudies kūrybos atlikėjų konkursas „TRADICIJŲ PAVELDĖTOJAI“;
- Romų kultūros vakaras „Be etikečių“, skirtas Tarptautinei romų dienai“;
- Lietuvos tautinių mažumų ir bendrijų tautų festivalis, skirtas Izraelio Nepriklausomybės dienai paminėti, Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijoje;
- koncertas projekto „Kultūrų ratas“ baigiamasis renginys;
- Romų folkloro festivalis "Tamburinas" Šiauliuose;
- festivalis "Gypsy Fest" Vilniuje;
- regioninis tautinių mažumų meno mėgėjų kolektyvų festivalis „Bendra tautų kalba“ Švenčionėliuose;
- Tarptautinės romų kalbos dienos minėjimas.

3. Išvykos ir ekskursijos, vasaros poilsio stovyklos

Organizuojamos išvykos ir ekskursijos, vasaros poilsio stovyklos su tikslu pakeisti aplinką, pamatyti kitokio gyvenimo alternatyvas, formuoti šiuolaikinio gyvenimo vertybes. Pasiūlymai dažniausiai renkami iš pačių vaikų.

3.1. Išvykos, ekskursijos

3.1.1. Ekskursija į LR Seimą, susitikimas su parlamentare Vilija Targamadze

3.1.2. Išvyka į ZOOPARKą

3.1.3. Edukacija Sirvetos regioniniame parke

3.1.4. Edukacija socialinėje įmonėje kavinėje „Pirmas blynas“

3.1.5. Išvykos į Senamiestį

3.1.6. Kalėdinis renginys paaugliams „Karolinos“ boulinge;

3.1.7. Kalėdinis renginys mažiems RVC auklėtiniams Naujosios Vilnios kultūros Namuose

3.1.8. Naujametinio spektaklio Senajame teatre lankymas

3.1.9. Renginiai paaugliams Dažasvydžio centre, Vilniaus r.

3.1.10. Dalyvavimas „Teatriuko“ spektaklyje vaikams Vilniaus mokytojų namuose

3.2. Vasaros ir poilsio stovyklos

3.2.1. Vasaros dienos stovykla Romų visuomenės centre – 2021 m. birželio 15 – liepos 5 d.

3.2.2. Stacionari stovykla Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centre, prie Žeimenos, su Švenčionių Visų Šv. Parapijos dienos centro lankytojais ir Antakalnio globos namų auklėtiniais. Programoje – Forum teatro aktorių perfomansas, edukacija Aukštaitijos

nacionaliniame parke, romų palapinių-, „šatru“ konkursas, sporto žaidimai, koncertas.

Bendras dalyvių skaičius – 56, romų vaikų – 30.

3.2.3. Šeimos stovykla - 2022 m. spalio 31 d., lapkričio 3-4 d., dalinai finansuojama iš ESFA administruojamo projekto „Dirbkime kartu su Romais – naujos darbo galimybės ir iššūkiai“ Nr. 08.3.1-ESFA-V-412-01-0001. Programoje - kelionė į Trakus, edukacija AJ Šokolado namuose, edukacija "Mano kepalukas", ekskursija į Lenkiją aplankant Bialystoką, Supraslę.

Būtina pažymėti, kad vasaros dienos stovykla veikia RVC visus 3 mėnesius, Vilniaus miesto savivaldybė skiria finansavimą 10 dienų stovyklai, Lietuvos vaikų fondas dalinai finansuoja 3-5 dienų stovyklas, likusį laiką RVC užima savo jėgomis.

4. Žaislų biblioteka

RVC kaip partneris dalyvauja fondo Norvegų grantai (Norway grants) finansuojamo projekto „Nauji senų problemų sprendimai – pasidalinimas patirtimi romų integracijos sferoje“ (New Solutions To Old Problems - Exchange of New Type of Approaches In The Field of Roma Integration) įgyvendinime. Projekto rėmuose RVC atidaryta žaislų biblioteka, kur vaikai su tėvais gali ateiti, pažaisiti su jiems patinkančiais žaislais ir paimti juos namo, kaip knygą iš bibliotekos, vėliau gražinti. Sukurta patraukli bendravimo erdvė. Organizuoti užsiėmimai tėvams - raštingumo, lietuvių, anglų kalbos, meno terapijos. Žaislų biblioteka, arba žaisloteka, tapo vaikų ir tėvų bendra erdve, atverė naujas galimybes perduoti kitas vertybes, formuoti atsakingą požiūrį į vaikų ateitį, nes per bendravimą su specialistais, kurie dirba projekte, kyla motyvacija keisti esamą padėtį, siekti išprusimo.

5. Šeimų konsultavimas ir pagalba įvairiais klausimais

Viena iš pagrindinių ir svarbių RVC funkcijų – konsultacijos, informacijos pateikimas; teikiama lydimoji pagalba, pagalba ieškant socialinio būsto, darbo. Tai padeda romams integruotis, dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Per 2022 metus į RVC kreipėsi virš 140 romų šeimų iš Vilniaus, Klaipėdos, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės miestų, Vilniaus, Šalčininkų, Jonavos, Vilkaviškio, Jurbarko, Anykščių, Varėnos, Joniškio, Akmenės rajonų.

6. Pagalba besimokantiems nuotoliniu būdu

RVC kaip nuotolinio mokymo konsultacinis punktas sudaro sąlygas dalyvauti virtualiose pamokose, specialistai teikia konsultacijas. RVC darbuotojai skatina jaunimą tęsti mokslus. RVC intensyviai bendradarbiauja su Vilniaus miesto, Trakų rajono suaugusiųjų mokymo centrais. 2022 metais į Vilniaus G. Petkevičaitės-Bitės suaugusiųjų mokymo centrą nukreipta 20 romų, iškritusių iš bendrojo lavinimo proceso ir ketinančių siekti pagrindinio išsilavinimo.

Užmegzti ryšiai su Vilniaus jaunimo mokykla, kurios vadovas sutiko priimti romų vaikus, gimusius ir gyvenusius Didžiojoje Britanijoje ir kalbančius tik angliškai. RVC nė kartą susiduria su tokia problema, ieškomi sprendimai.

2022 m. kovo 1 d. RVC pasirašė su Tautinių mažumų departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos projekto dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų sutartį Nr. TMCS-14 projektui „Romų tautinės mažumos tapatybės išsaugojimas, skatinant tarpkultūrinį dialogą“ finansuoti.

Tikslas: Šiuo projektu siekiama organizuoti sociokultūrinės veiklas, skirtas išsaugoti romų tautinės mažumos tapatybę, puoselėjant jų istoriją, kultūrą ir tradicijas.

Romų bendruomenė metais gyvena gana uždara, atsargai priima kitas tradicijas, papročius, kas, be abejo, yra nepakantumo jiems pasekmė. Projekto veiklos nukreiptos į konsensuso atradimą, skirtumo tarp integracijos ir asimiliacijos išryškavimo.

Uždaviniai: adresuoti veiklų rezultatus ne tik romų bendruomenei, bet ir Lietuvos visuomenei; skatinti tarpkultūrinį dialogą; kaupti, sisteminti ir viešinti istorinę, kultūrologinę, etnografinę medžiagą apie Lietuvos romų tautinę mažumą.

1. Tarptautinę mokslinę konferenciją „Permaštant traumą: tyrimai apie romų ir žydų istoriją Baltijos šalyse ir JAV“

Konferencijos tikslas – įsigilinti į socialinius, kultūrinius ir politinius mechanizmus, kaip romų ir žydų bendruomenės permašto traumas, patirtas Antrojo pasaulinio karo metu, ir kokią reikšmę jos turi šiandien Baltijos šalyse ir Jungtinėse Amerikos Valstijose. Nacionaliniame istoriniame naratyve dažnai trūksta vietos „mažosioms“ istorijoms - etninių mažumų, dažnai marginalizuojamų ir bebalsių bendruomenių prisiminimams ir pasakojimams. Šia konferencija buvo siekiama didinti visuomenės informuotumą apie romų ir žydų bendruomenių istoriją mūsų regione, palaikyti mokslinius tyrimus šioje srityje ir skatinti tarptautinį akademinį bendradarbiavimą mažumų, atminties ir Holokausto studijose.

Pagrindinė konferencijos viešnia ir pranešėja turėjo būti Jungtinių Amerikos Valstijų Holokausto atminimo muziejaus tyrėja, antropologė dr. Krista Hegburg. Deja, atvykus į Vilnių, Krista Hegburg pateko į ligoninę, jai prireikė skubios rimtos medicininės pagalbos.

Konferencijos metu savo pranešimus skaitė Baltijos šalių ir JAV mokslininkai: dr. Volha Bartash (Regensburgo universitetas, Vokietija), dr. Dovilė Budrytė (Georgia Gwinnett College, JAV), dr. Neringa Latvytė (Vilniaus universitetas), dr. Ruth Reches (Mykolio Romerio universitetas), Agnieška Avin, Anna Pilarczyk-Palaitis (Vytauto Didžiojo universitetas), Eva-Liisa Roht-Yilmaz

(Tartu universitetas, Estija). Šiuo projektu buvo siekiama sudaryti galimybę sukurti Lietuvoje transatlantinę platformą akademiniams mainams ir dalijimuisi gerąja patirtimi Holokausto studijų srityje, ypatingą dėmesį skiriant romų genocidui. Siekiama plėsti istorinį naratyvą ir švietimą Lietuvoje, integruojant į šį pasakojimą romų genocidą. Užmegztas bendradarbiavimas taip pat tampa platforma būsimiems Lietuvos ir JAV institucijų ir mokslininkų keitimuisi patirtimi ir žiniomis. Projekto partneriai - Tautinių mažumų departamentas prie LRV, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras ir daugiafunkcinis jaunimo centras "Padėk pritapti". Prieš konferenciją atlikta daug parengiamųjų darbų. Atskiras segmentas buvo skirtas diskusijoms apie atminimo ženklo atidarymą Panerių memorialiniame komplekse. Organizuotas seminaras Vytauto Didžiojo universiteto studentams Kaune. Konferencijos medžiaga po apdorojimo pavišinta.

2. Romų ir žydų muzikos koncertinė programa

Romų visuomenės centras daugiau kaip 10 metų bendradarbiauja su Lietuvos žydų bendruomenę, vykdomi bendri projektai, renginiai. Tęsiant tarpkultūrinį dialogą, sudaryta bendradarbiavimo sutartis su Pabradės kultūros centru, Švenčionių rajono žydų bendruomenę ir parengta romų ir žydų muzikos koncertinę programą, kuri pristatyta Regioniniame tautinių mažumų meno mėgėjų kolektyvų festivalyje „Bendra tautų kalba“ Švenčionėliuose ir Tarptautinės romų genocido aukų atminimo dienos renginiuose rugpjūčio 2 d. Organizuoti 2 susitikimai su specialistais, pritraukiant romų bendruomenės atstovus.

3. Projekto "Skaitmeninis Lietuvos romų dialekto garso ir vaizdo archyvas" ir platformos „Interaktyvi pažintinė kelionė Lietuvos romų kultūros pėdsakais“ pristatymas

2021 metais Romų visuomenės centras kartu su Lietuvos Nacionaline M. Mažvydo biblioteka ir daugiafunkciniu jaunimo centru "Padėk pritapti" vykdė projektą "Skaitmeninis Lietuvos romų dialekto garso ir vaizdo archyvas". 2022 metais M. Mažvydo bibliotekoje įvyko projekto rezultatų aptarimas ir archyvo pristatymas. Manoma, kad renginys paskatino susidomėjimą romų tautine mažuma, jos istorija, kultūra ir savitumu. Lietuvos romų kalbos archyvas yra kuriamos virtualios platformos dalis. Pradėtas vykdyti tęstinis projektas „Interaktyvi pažintinė kelionė Lietuvos romų kultūros pėdsakais“, kur bus sukaupta, susisteminta ir skaitmenizuota medžiaga apie Lietuvos romų tautinę mažumą. Ketinama pristatyti platformą 2023 metais. 2022 metais Lietuvos kultūros tarybai pateiktas ir laimėtas projektas „Lietuvos. Latvijos ir Estijos romų nematerialinės kultūros sklaida per archyvinių nuotraukų albumą“. Šis projektas yra prieš metus įgyvendinto, Lietuvos kultūros tarybos iš dalies finansuoto projekto „Lietuvos romų kalbos ir sakininės istorijos archyvas“ tęsinys, kurio metu buvo sukurtas pirmas Lietuvoje interaktyvus sakininės istorijos archyvas, puoselėjantis romų folklorą ir kalbą – litovska roma dialektą. Vienas iš šalutinių projekto įgyvendinimo rezultatų

buvo surinkta unikali, anksčiau niekur nepublikuota archyvinė vaizdo medžiaga iš skirtingų Lietuvos muziejų, valstybinių ir asmeninių šeimos archyvų. Dėl išteklių stokos, tik dalis surinktos medžiagos buvo integruota į Archyvą ir pavišinta. Todėl norime pratęsti labai sėkmingą ir vertingą veiklą, skleidžiant kuo daugiau kokybiškos švietėjiškos medžiagos apie Lietuvos romų etninę kultūrą ir istoriją, sukuriant ir išleidžiant pirmąjį Lietuvoje ir Baltijos šalyse archyvinių tarpukario romų bendruomenių fotografijų albumą su socio-kultūriniais komentarais apie romų tradicijas, papročius ir istoriją trijose Baltijos šalyse.

4. RVC gavo kvietimą dalyvauti leidinio „Užburtas miestas. Kauno tautų pasakas“ sudaryme. Projektą pristatė programa „Kaunas 2022 – Europos kultūros sostinė“, partneris – Kauno įvairių taurų kultūrų centras. „Kultūrų įvairovė – vienas įstabiausių reiškinių, kuriuos turi žmonija, - rašo įžangoje Dainius Babilas. – Šios knygos pasakas seka žmonės, kuriuos galite sutikti vaikštančius tomis pačiomis miesto gatvėmis.. Tegul kiekviena perskaityta pasaka [...] suteiks išskirtinę galimybę užkalbinti tuos, kurių iki šiol nedrįsote.“ Manome, kad šios knygos atsiradimas iš tikrųjų skatina tarpkultūrinį dialogą, džiaugiamės, kad romų pasaka kartu su kitomis ras savo skaitytoją.

5. Interaktyvūs romų šokio užsiėmimai

Romų visuomenės centras 2022 metais gavo Kultūros pasą užsiėmimui „Romų šokio slapukai“. Moksleiviams siūlomi interaktyvūs romų šokio užsiėmimai, kur jie susipažins ne tik su romų šokio pradmenimis, bet ir išgirs romų atsiradimo Lietuvoje istoriją. Tokie užsiėmimai organizuojami pagal pageidavimą 2022 metais šokių mokytoja Marija Milevič vedė užsiėmimus Širvintų dienos centro lankytojoms online formate ir gyvai, 2 kartus širvintiškės atvyko į RVC. Būtina pažymėti, kad Kirtimų kultūros centras irgi organizuoja romų šokio pamokas, kurias veda M. Milevič, pamokos labai populiarios.

6. Tarpinstitucinis bendradarbiavimas

Ilgametis bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis ženkliai pakeitė požiūrį į romus ir į jų problemas. RVC tęsia bendravimą ir bendradarbiavimą su valstybinėmis institucijomis ir savivaldybėmis svarbiais klausimais.

6.1. RVC palaiko ryšius su bendrojo lavinimo mokyklomis, jų socialiniais pedagogais. Būtina pažymėti, kad aktyviai ir efektyviai vyksta komunikacija ugdymo klausimais, inicijuojama Vilniaus miesto savivaldybės, patarėjos švietimui Alinos Kowalewskajos Romų integracijos programos rėmuose. Šios darbo grupės iniciatyvos atneša rezultatą. Planuojama tęsti bendradarbiavimą;

6.2. Nuolat bendraujama su atvejo vadybininkais ir socialiniais darbuotojais

vietose, kur gyvena romų šeimos, apsieikiama informacija, priimami bendri sprendimai;

6.3. RVC palaiko ryšius su vaikų globos namais, kur ugdomi romų vaikai, su laikiniais globėjais. 2022 metais užmegzti ryšiai su LR Kalėjų departamentu ir tarptautine organizacija COPE (Children of Prisoners Europe), Aptartos bendrų seminarų ir mokomųjų vizitų organizavimas;

6.4. vyksta bendradarbiavimas su Vaiko teisių apsaugos tarnybomis visoje šalyje, nes romų vaikų, likusių be tėvų, likimas kelia nerimą.

2022 m. kovo 1 d. RVC pasirašė su Tautinių mažumų departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos projekto dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų sutartį Nr. TMCS-15 projektui „Lietuvos romų bendruomenės įvaizdžio keitimas“

Šio projekto tikslas kurti pozityvų Lietuvos romų bendruomenės įvaizdį, kovojant su stereotipais, įgalinant romų bendruomenę, viešinant romų istoriją, kultūrą, tradicijas. Uždaviniai: sukurti advokacijos strategiją, užtikrinti netolerancijos apraiškų monitoringą, kovoti su stereotipais, neapykantos kalba, keičiant narativus, viešinti gerą patirtį, pristatant pozityvų romų įvaizdį.

1. ADVOKACIJA

Advokacija - visuomeninių interesų, ypač marginalizuotų visuomenės grupių teisių gynimas. Romai – daugiausia diskriminuojama tautinė mažuma Europoje. Tyrimai rodo, kad kad romai diskriminuojami visose visuomeninio gyvenimo sferose. Projekto veiklos buvo nukreiptos į romų bendruomenės teisių gynimą, į kovą su romofobiją. Sukurta advokacijos strategiją bendradarbiaujant su kompetentingomis organizacijomis, pasitelkiant Žmogaus teisių organizacijų koaliciją. Strategija numato veikimo algoritmus, nustato prioritetus. Su strategija supažindintos romų ir pro-romų organizacijos, bus sudarytas priemonių planas. 2022 m. RVC išvertė į lietuvių kalbą vadovą, parengta Europos vietinių romų organizacijų tinklo (ERGO) „Instruktorių rengimas kovai su antičigonizmu. Mokymo programa instruktoriams, skirta pilietinės visuomenės atstovams ir valstybės tarnautojams“. Priemonę dalinai buvo naudojama rengiantis seminarams, ateityje ji bus naudojama organizuojant susitikimus su atsakingais darbuotojais.

2. 2021 m. Europos Komisija patvirtino projektą "Romų pilietinis monitoringas-2" (Roma Civil Monitor-2), kurį vykdo koordinatoriai visose Europos Sąjungos šalyse. RVC kaip vietinis koordinorius vykdo šiame tarptautiniame projekte numatytas veiklas. Buvo organizuoti romų lyderių mokymai, dalyviai supažindinti su Romų pilietinio monitoringo tikslais. Veikla prisideda prie romų organizacijų ir lyderių įgalinimo.

3. Neapykantos kalbos monitoringas

Ši veikla kaip Romų pilietinio monitoringo dalis turi ypatingą reikšmę, todėl išskirta kaip savarankiška. RVC nuolat tiesiogiai bendrauja su romų bendruomenės atstovais ir turi informaciją "iš pirmų lūpų".

Aktyviai bendradarbiaujama su suinteresuotomis organizacijomis. 2022 m. „Media4Change“ pristatė ir pakvietė dalyvauti projekte „Kritinio mąstymo laboratoriją“.

2022-11-16 nevyriausybinė organizacija „Diversity Development Group“, Lietuvos socialinių mokslų centro Sociologijos instituto Etninių tyrimų skyrius ir „Media4change“ organizavo Tarptautinės tolerancijos dienas paminėti skirtą virtualų renginį, kurio metu buvo pristatyti 2022 m. atlikto Lietuvos gyventojų nuostatų etninių ir religinių grupių atžvilgiu tyrimo bei žiniasklaidos stebėsenos rezultatus. RVC atstovai dalyvavo šiame renginyje ir panaudojo duomenis rengiant savo veiklos planus.

RVC direktorė Svetlana Novopolskaja įtraukta į LR Vidaus reikalų ministerijos patvirtintos darbo grupės veiksmingam atsakui į neapykantos nusikaltimus ir neapykantos kalbą Lietuvoje skatinti sudėtį.

4. Gerosios patirties viešinimas

Su tikslu keisti narativus, pristatant pozityvu romų įvaizdį, 2022 metais suplanuota organizuoti informacinę kampaniją, kurios koncepcija rengiama. Gerosios patirties viešinimui naudojami socialiniai tinklai.

5. Vykdamas Tautinių mažumų departamento užduotį RVC 2022 metais organizavo Seminarų ciklą tolerancijos tema (4 seminarai) Forumo teatro metodo pagrindu. Seminarai vyko Musninkų (Širvintų r.) dienos centre, Kybartų „Saulės“ progimnazijoje, Kybartų jaunimo erdvėje „Svajonė“, Kaltanėnų vasaros stovykloje. Dalyvių skaičius – 115.

6. 2022-09-02 kartu su NVO „Padėk pritapti“ organizuotas renginys „Amaro šukaripen / Mūsų grožis: pozityvaus Vilniaus romų bendruomenės įvaizdžio kūrimas“. Renginys – romų madų šou – įvyko Vilniaus Rotušėje. Kartu su rūbų kolekcijos pristatymu žiūrovus sužavėjo romų istorijos vizualizacija, šokiai, muzika, poezija, Projektas sulaukė didelio rezonanso, buvo plačiai pristatytas žiniasklaidoje, žiūrovų skaičius kelis kart viršijo prognozę. Pirmo madų šou sėkmė įkvėpė jaunas romų moteris keisti įvaizdį, ieškoti naujų saviraiškos formų, tobulėti. Madų šou „Amaro šukaripen“ planuojamas ir 2023 metais. Projektą dalinai finansavo Tautinių mažumų departamentas ir Vilniaus miesto savivaldybė.

7. 2022-11-08 Romų visuomenės centre vyko susitikimas su Kairat Abdrakhmanov, OSCE High Commissioner on National Minorities

8. 2022-07-20 RVC dalyvavo TMD organizuotame susitikime su Troškūnų (Anykščių r.) seniūniu ir šveitimo darbuotojais

9. 2022-11-11 RVC dalyvavo Vilniaus miesto savivaldybės Žmogaus teisių komisijos posėdyje

10. 2022-11-23 RVC atstovai dalyvavo TMD organizuotame susitikime su Radviliškio ir Jonavos rajonų atsakingais darbuotojais.

11. RVC bendradarbiavo su Asociacija Lietuvos sakaliukų sąjunga vykdant projekto „Mes galinčios ir įgalintos“ veiklas, užtikrindamas romių dalyvavimą, viešindamas pasiekimus.

12. RVC kaip partneris organizavo I-ją Baltijos romų jaunimo vasaros mokyklą Vilniuje, į kurią liepos 26 – 29 pavyko surinkti būrį jaunų, talentingų, pilnų idėjų romų iš Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos, kuriuos lydėjo savo šalių bendruomenės lyderiai ir aktyvistai.

SOCIALINĖS PASLAUGOS

Vizija: Romų bendruomenės socialinė integracija, jos įgalinimas: duomenų rinkimas, bendruomeninių ryšių stiprinimas, susitikimų organizavimas, šeimų informavimas, konsultavimas ir pagalba įvairiais klausimais

Naujuose gyvenimo sąlygose – skirtingose vietose, svetimoje kaimynystėje – romai stokoja bendruomeninių įgūdžių, kompleksuoja, jiems reikalinga pagalba. Bendruomenės dienos metu buvę taboro gyventojai galės susirinkti prie arbatos puodelio, aptarti problemas, apsikeisti nuomonėmis. Bendruomenės įgalinimo paslauga suteiks galimybę sistemingai dirbti ne tik su vaikais, bet ir su visa šeima, kurios įtaka priimant sprendimus romų bendruomenėje turi didelę reikšmę.

Socialinių paslaugų teikimas – viena iš svarbiausių ir romų bendruomenei reikalingų RVC veiklų. Teikiant šias paslaugas didinamas bendruomenės narių savarankiškumas, motyvacija keisti esamą padėtį, supažindinimas su darbo rinka. Specialus dėmesys skiriamas karjeros gebėjimų ugdymui, atskleidžiami profesiniai interesai.

RVC veiklai užtikrinti pasirašyta 2022-07-13 Biudžeto lėšų naudojimo sutartis Nr. A291-1792/22 su Vilniaus miesto savivaldybe. Pateikiame Veiklos vykdymo ir vertinimo kriterijų ataskaitos išrašą.

Pavadinimas	Mato vienetas	Metinis planas	Įvykdyta	Metinio plano įvykdymas
Konsultacijos romų šeimoms	šeima	60	63	105
Individualios konsultacijos vaikams, jaunimui ir suaugusiems	asmuo	200	260	130
Romų kultūros sklaida	užsiėmimas	20	24	120

Prieš Šv. Kalėdas organizuotas dovanėlių įteikimas vaikams.

IKIMOKYKLINIS UGDYMAS

2021/2022 MOKSLO METAI

Suformuota 14 ikimokyklinio amžiaus vaikų grupė. Ikimokyklinio ugdymo grupes lankantiems auklėtiniams neskiriamas nemokamas maitinimas, nepriklausomai nuo to, jis iš socialiai remtinės šeimos ar ne. Kadangi dauguma vaikų auga skurstančiose šeimose, jiems karštas maistas buvo svarbus faktorius, užtikrinantis lankomumą. Mes organizuojame maitinimą iš savų lėšų.

Pedagogė Liudmila Stepanova stengiasi įdomiai ir patraukliai organizuoti užsiėmimus, skatina vaikus ir tėvus sistemingai lankyti pamokėles, nuolat kontaktuoja su tėvais ir net seneliais. Tai lemia tęstinumą. 2022 m. pradėjo dirbti pedagogo padėjėja Kristina Saidova, mūsų auklėtinė, kuri moka bendrauti su mažais vaikais, padeda jiems aiškinant mokomąją medžiagą romų kalbą. Užsiėmimai trunka ne daugiau 4 valandų. Vaikai ateina noriai, pareiškia norą ir lieka ilgiau. Lavinami jų bendravimo įgūdžiai. Vaikams organizuojamos išvykos, edukacijos, 2022 metais 3 kartus ikimokyklinukai lankėsi Senajame dramos teatre.

Mamos gauna galimybę pabendrauti, kas itin svarbu praradus taboro gyvenimo būdą. RVC planuoja išlaikyti ikimokyklinę grupę, nes poreikis yra.

VAIKŲ DIENOS CENTRO VEIKLA

Vaikų dienos centrų projektas „Laipteliai į viršų“ vykdomas nuo 2004 metų. Organizuojamas neformalus ugdymas tarnauja kaip prevencinė priemonė, sudaro sąlygas romų vaikams ir paaugliams ugdyti socialinius įgūdžius, pakeisti aplinką, pamatyti kitokio gyvenimo alternatyvas, formuoti šiuolaikinio gyvenimo vertybes, skatina motyvaciją. Dienos centro lankytojams organizuojam namų ruoša, siūlomi įvairūs užsiėmimai pagal interesus. Dalis iš jų finansuojami iš Neformalaus vaikų švietimo programos. Teikiamos sociokultūrinės, socialinės, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugos padeda mažinti socialinę atskirtį. Gerėjantis tarpinstitucinis bendradarbiavimas užtikrina paslaugų kokybę. 2022 m. atliktas vaikų dienos centro „Laipteliai į viršų“ auditas.

RVC sudarė bendradarbiavimo sutartis ir sėkmingai bendradarbiauja su Vaikų dienos centrais iš Vilniaus, Panevėžio, Širvintų; organizuojami bendri renginiai, vaikai mokosi bendrauti. Ši veikla bus tęsiama. Įvairios turiningos veiklos numatomos su kitais socialiniais partneriais – Lietuvos vaikų fondu, N.-Vilnios ir Antakalnio biblioteka. RVC atsiliepia į kitų projekto vykdytojų iniciatyvas.

Direktorė Svetlana Novopolskaja ir socialinis darbuotojas Marius Nariūnas 2022-02-22,25 dalyvavo ir baigė Mentorstės mokymus socialiniams darbuotojams, kuriuos organizavo Valdymo inovacijų agentūra.

VISUOMENINĖ VEIKLA

RVC ekspertinė nuomonė:

- Susitikimas su Lygių galimybių kontrolierė Birute Sabatauskaite
- Susitikimas su LR Seimo nare Morgana Daniele
- Fundamental Rights Agency tyrimas – interviu Vitai Kontvainė
- Diskusija „Roma tarp socialinės integracijos ir kultūrinio identiteto“ ("Roma between social integration and cultural identity") su Bucharesto universiteto doktorantui Andrei Ghimisi

Nuo 2017 m. Romų visuomenės centras prisijungė prie asociacijos „Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas“, aktyviai dalyvauja jos veikloje ir socialinėse kampanijose.

RVC kaip Lietuvos Žmogaus teisių organizacijų koalicijos narė dalyvauja advokacijos veiklose bei informacinėse kampanijose. 2020 m. Žmogaus teisių organizacijų koalicija pradėjo, o 2021-22 metais tęsė įgyvendinti projektą „Prioritetas gerovės valstybėje – žmogaus teisės“. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis.

<https://ztok.lt/projektas/projektas-prioritetas-geroves-valstybeje-zmogaus-teises/>

Projekto metu sustiprinta tarptautinių žmogaus teisių įgyvendinimo stebėseną Lietuvoje bei padidintas informacijos apie šiuos standartus prieinamumas Lietuvos regionuose bei jaunimo tarpe.

Pagrindiniai projekto rezultatai:

Parengta JT Visuotinės periodinės priežiūros mechanizmo šešėlinė ataskaita ir vykdoma advokacija, pateikiant rekomendacijas nacionalinės ir regioninės politikos formuotojams.

Padidintas informuotumas apie žmogaus teises, sustiprintas tarpsektorinis bendradarbiavimas ir jaunimo įtrauktis, organizuojant Nacionalinį žmogaus teisių forumą 2021 m.

Padidintas Koalicijos ekspertų reagavimas į aktualijas bei grėsmes žmogaus teisėms šalyje, pasitelkiant advokacijos bei visuomenės informavimo priemones;

Sustiprinti Žmogaus teisių organizacijos koalicijos gebėjimai siekti bendro tikslo bei atstovauti žmogaus teisėms kaip universalioms ir nedalomoms.

Viena iš projekto veiklų – organizacijų mokymai, 2022-06-27 mokymus apie savo veiklos aktualijas organizavo Romų visuomenės centras.

Projekto partneris Vytauto Didžiojo universitetas (VDU) koordinavo Nacionalinio žmogaus teisių forumo įgyvendinimą, jaunimo įtraukti į forumo renginius bei forumo viešinimo darbus. Kitas projekto partneris – Bendruomenės iniciatyvų centras (Kėdainiai) užtikrino informacijos apie tarptautinius žmogaus teisių standartus sklaidą Lietuvos regionuose bei jaunimo tarpe, kartu su VDU organizavo Nacionalinio žmogaus teisių forumo transliacijas regionuose. 2022 m. gruodžio 9 d. pirmą

kartą *Nacionaliniame žmogaus teisių forume* vyko diskusija romų klausimais. Forumo tema – Neprarasti žmogaus: mūsų teisės krizių ir karo akivaizdoje. Diskusijoje „Ar Lietuva pajėgi įgyvendinti efektyvią romų integracijos politiką?“ dalyvavo Tautinių mažumų departamento specialistė Gražina Sluško, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Žmogaus teisių centro atstovai, žurnalistai, RVC direktorė Svetlana Novopolskaja

LIETUVOS ROMŲ IR ŽYDŲ BENDRUOMENIŲ KOALICIJOS VEIKLA. Romų visuomenės centras daugiau kaip 10 metų bendradarbiauja su Lietuvos žydų bendruomene, vykdomi bendri projektai, renginiai. Visa eilė bendrų projektų finansuojama EVZ Fondo – (Foundation “Remembrance, Responsibility and Future”). 2022 m. sėkmingai įvykdytas projektas „Jaunieji romų ir žydų bendruomenių lyderiai už istorinės atminties ir teisingumo išsaugojimą“ (Young leaders of Jewish and Roma communities for historical justice and memory), sutarties numeris: 32.5.3X00.0054.0. Projekto veiklos - Focus grupės, kurių tikslas surinkti ir apibendrinti informaciją apie abiejų bendruomenių iššūkius; seminaras „Istorinė atmintis - kodėl mums svarbu ją išsaugoti“ su mokytoju Vytautu Toleikiu Druskininkuose.

Tikru įvykiu tapo bendra ekskursija į Lenkiją 2022-06-17-20, organizuota ORT žydų gimnazijos mokiniams ir RVC auklėtiniams, kurios metu vaikai aplankė Aušvico memorialą ir muziejų su gidu dalyvavo edukacijoje. Ekskursantai taip pat aplankė Romų muziejų Tarnowe, susitikio si vietinėmis bendruomenėmis Krokuvoje.

2022-12-6 – 9 dienomis LŽB ir RVC delegacija aplankė Varšuvoje žydų muziejų Polin, kur dalyvavo ekskursijoje ir edukacijoje, susitikime su vietinėmis bendruomenėmis.

TARPTAUTINĖ VEIKLA

RVC – aktyviai veikiantis Europos tinklo prieš rasizmą (ENAR) narys. 2022-08-27 vyko regioninis susitikimas Krokuvoje, kur RVC kartu su kitomis romų ir pro-romų organizacijomis aptarė ENAR optimizacijos kryptis.

RVC kaip narys aktyviai dalyvauja Europos romų organizacijų tinklo ERGO Network (European Roma Grassroots Organisations) veiklose, 2022-06-12-14 ERGO Generalinėje asamblėjoje buvo aptartos veiklos tiksliai ir uždaviniai.

2022 m. RVC pirmą kartą dalyvavo kampanijoje „So keres Europa?“, kurią kasmet organizuoja Europos romų jaunimo organizacijos. Lietuvos delegacija iš 5 jaunų romų prisistatė visose sekcijoje, puikiai pasirodė baigiamajame renginyje, užmezgė daug kontaktų.

2022 m. RVC gavo kvietimą narystei organizacijoje Phiren Amenca, mūsų atstovai dalyvavo susitikime Prahoje.

Nuo 2018 metų RVC dalyvauja Europos romų jaunimo iniciatyvoje DIKH HE NA BISTER.

DIKH HE NA BISTER ("Pažvelk ir nepamiršk" romų kalba) – romų genocido atminimo iniciatyva kasmet sutelkia tūkstančius jaunų romų ir ne romų visoje Europoje rugpjūčio 2 d. – Europos Holokausto aukų atminimo dienos sinti ir romams – proga, kad būtų skatinamas sinti ir romų genocido atminimas, pripažinimas ir švietimas apie jį. 2022 metais liepos 29 – rugpjūčio 4 dienomis jaunųjų romų delegacija viešėjo Krokuvoje (Lenkija), dalyvavo genocido aukų pagerbimo ceremonijoje rugpjūčio 2 d. Aušvice.

RVC direktorė S. Novopolskaja dalyvavo Romų platformos konferencijoje Prahoje 2022-10-24-25.

2020 m. birželį sėkmingai startavo ir sėkmingai tęsiasi tarptautinis projektas „Nauji senų problemų sprendimai – inovatyvių metodų mainai romų integracijos srityje“, kuriam įgyvendinti buvo patvirtinta Europos ekonominės erdvės (EEE) ir Norvegijos Regioninio bendradarbiavimo fondų parama. Šio projekto prioritetiniai sektoriai yra aktyvus romų įtraukimas į socialinį bei kultūrinį Europos šalių gyvenimą, jaunimo užimtumo skatinimas, skurdo bei socialinės atskirties mažinimas. Projekto iniciatorius yra romų visuomeninė organizacija Nevo Parudimos Association (Rumunija), o iš viso projekte dalyvauja 11 partnerių. Tai – Europos romų organizacijas jungiantis tinklas ERGO (European Roma Grassroots Organisations), romų NVO iš Rumunijos, Vengrijos, Bulgarijos, Albanijos, Slovakijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Šiaurės Makedonijos, Turkijos ir Čekijos. Lietuvai partnerystėje atstovauja Romų visuomenės centras. Projekto tikslas – prisidėti prie romų pilietinės visuomenės įgalinimo 11 partnerių šalių įgyvendinant projektus, kuriais skatinama romų įtrauktis į visavertį socialinį gyvenimą. Tuo pačiu siekiama sukurti palankesnes sąlygas „iš apačios į viršų“ strategija pagrįstų socialinių iniciatyvų įgyvendinimui, realiais faktais bei pavyzdžiais paneigiant nusistovėjusią stereotipinę skeptikų nuomonę, esą „šioje srityje nieko pakeisti neįmanoma“.

Bendras projekto įgyvendinimo procesas apima gerosiomis patirtimis paremtų projektų mainus tarp skirtingų šalių romų organizacijų bei šių projektų tolimesnį vykdymą. Vienos organizacijos perims iš kitų anksčiau įvykdytus sėkmingus projektus, juos adaptuos ir įgyvendins, konsultuojamos organizacijų, iš kurių buvo perimta idėja. Projekte taip pat numatyta plėtoti pilietinės visuomenės mokymus 11 partnerių šalių, atsižvelgiant į realius vietos bendruomenių poreikius, suteikiant reikiamą informaciją bei užmezgant naujus ryšius tarp romų visuomeninių organizacijų bei potencialių rėmėjų, teikiančių finansavimą tolimesnei tokių organizacijų veiklai.

2022 metais RVC darbuotojai vyko į Razgrado miestą (Bulgarija) su tikslu pravesti koučingo užsiėmus partneriams - INTEGRO asociacijos darbuotojams.

Projekto rėmuose organizuoti koučingo užsiėmimai RVC darbuotojams ir romų ir pro-romų organizacijų atstovams aktualiomis temomis – organizacijos ir lyderių įgalinimas, fundrasing, skaidrumas.

<https://eeagrants.org/archive/2014-2021/projects/RF-COOPERATION-0004>

Struktūrinių fondų ir SADM finansuojamas projektas Dirbkime kartu su romais - naujos darbo galimybės ir iššūkiai projekto Nr. 08.3.1.-ESFA-V-412-01-0001

Projekto tikslas: Teikti integracijos į darbo rinką paslaugas romams, siekiant išvengti jų socialinės atskirties

Projekto uždaviniai: - Sudaryti sąlygas romams įsitraukti į darbo rinką, skatinti motyvaciją dirbti, naudojant inovatyvias karjeros ugdymo priemones, sudaryti sąlygas įgyti ir kelti kvalifikaciją; įsitvirtinti ir dalyvauti visuomenės gyvenime; - Formuoti teigiamą požiūrį į romų bendruomenę, naikinti stereotipus, keisti darbdavio – darbuotojo santykius įdarbinant romus

Projekto veiklos tiesiogiai prisideda prie veiksmų programos 8 prioriteto 8.3.1 konkretaus uždavinio „Padidinti labiausiai nutolusių nuo darbo rinkos asmenų integraciją į darbo rinką“ įgyvendinimo, nes Projekto lėšomis finansuojamos romų tautybės asmenų socialinės integracijos paslaugos. Šių paslaugų tikslas yra padėti romų tautybės asmenims integruotis į darbo rinką ir visuomenę ir tokiu būdu išvengti jų socialinės atskirties

Projektas prisideda prie Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2015–2020 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. ĮV 48, 1 priedo 3.1.4 papunkčio priemonės „Teikti integracijos į darbo rinką paslaugas romams, siekiant išvengti jų socialinės atskirties“ įgyvendinimo.

Projektą įgyvendino 6 romų organizacijos, dalyvavusios projekto koncepcijos bei paraiškos kūrime ir kurios šiuo metu tarpusavyje pasiskirstė veiklų įgyvendinimo funkcijas. Pareiškėjas – VšĮ Romų visuomenės centras – atsakingas už partnerių koordinavimą, projekto veiklų valdymą, išteklių ir išlaidų planavimą, rizikos ir pokyčių valdymą, projekto veiklų ataskaitų rengimą. Partneriai atsakingi už tiesioginį darbą su romais, socialinių, konsultacinių, tarpininkavimo paslaugų teikimą, projekto veiklų vykdymą.

Lietuvos čigonų bendrija „Čigonų laužas“ (Vilnius) – Prezidentė Ariana Bagdonavičiūtė; Lietuvos čigonų bendrijos „Čigonų laužas“ Šalčininkų rajono skyrius (Eišiškės) – Pirmininkas Jonas Matuzevičius; Lietuvos romų bendruomenė (Vilnius) – Pirmininkas Išvanas Kvik; Romų integracijos

namai (Vilnius) – Pirmininkė Božena Karvelienė; Romų integracijos centras (Šiauliai) – Prezidentė Kansuela Mačiūlevičiūtė.

Projektas įgyvendinamas Vilniaus mieste, skiriant ypatingą dėmesį buvusiems Kirtimų gyventojams, Vilniaus, Šalčininkų rajonuose, 2016-2019 vyko Šiauliuose, 2018 m. startavo ir 2020 m. baigėsi Panevėžyje.

Projektas „Dirbkime kartu su romais – naujos darbo galimybės ir iššūkiai“ sėkmingai vykdomas, numatyti rodikliai ir rezultatus bus pasiekti. Kasmet vidutiniškai 300 romų tautybės asmenų gauna individualaus konsultavimo, socialinių problemų sprendimo ir tarpininkavimo paslaugas, dalyvauja sociokultūrinėse veiklose, įgyja bendrus įgūdžius ir kompetencijas. Per visą laikotarpį įdarbinti/ieško darbo/mokosi 274 projekto dalyviai, 306 dalyvis gavo tarpininkavimo ir kitos pagalbos įsidarbinant bei įsidarbinus paslaugą, teisininko konsultacijoms skirta 2038 valandų.

Projekto veiklos prisideda prie romų integracijos proceso, praturtina jį, keičia visuomenės požiūrį į romus: visuotinę rezonansą gavo renginiai, skirti Tarptautinei romų dienai paminėti, 2018-2022 m. m. renginiai ciklas, skirti Tarptautinei romų Holokausto aukų dienai paminėti, romų jaunimo talentų ugdymo renginiai, 2017-2019 m. m. tradicinis romų muzikos jaunimo festivalis Šiauliuose. 2019-2022 metais projektas dalinai finansavo romų festivalį „Gypsy Fest“.

2022 metais organizuoti anglų, lietuvių kalbų kursai projekto dalyviams, automechanikų mokymai, seminarai, šeimos stovykla.

Projektui užsibaigus romai vėl atsidurs itin nepalankioje situacijoje. RVC teks atleisti socialinį darbuotoją ir 2 tarpininkus. Faktiškai mes neturėsime galimybės teikti socialines paslaugas, kurių poreikis nemažėja. Opiausia problema – profesinis mokymas, patvirtintos naujos neformalaus ugdymo taisyklės, kurios uždaro romams galimybę gauti profesinę kvalifikaciją, kadangi daugumai specialybių nustatytas išsilavinimo cenzas – ne žemiau pagrindinio. Populiarios profesijos – kirpėja, manikiūrininkė, vizažistė – dalyviams neprieinamos. Projektui pasibaigus įdarbinimo galimybės ženkliai sumažės.

Projekto 08.3.1-ESFA-V-412-01-0001 įgyvendinimo eigos ataskaita

Veikla Nr. 1.1: Socialinių ir darbinių įgūdžių formavimas	
Planuotas veiklos vykdymo laikotarpis: Pradžia: 2016-07	Planuotas veiklos vykdymo laikotarpis: Pabaiga: 2020-07
Faktinis veiklos vykdymo laikotarpis: Pradžia: 2016-08	Faktinis veiklos vykdymo laikotarpis: Pabaiga: 2023-07
Komentaras	
Veikla pradėta 2016 m. 08 mėn.	

Fiziniai rodikliai

Numeris	Pavadinimas	Matavimo vnt.	Planuota reikšmė	Pasiekta reikšmė	Komentaras
1.1.1	Individualus ar grupinis motyvavimas, asmens poreikių vertinimas, socialinių ir darbinių įgūdžių ugdymas, palaikymas bei atkūrimas	asmuo	375,00	261,00	Veikla pradėta 2016 m. 08 mėn.
1.1.1.1	Tikslinės grupės surinkimas ir projekto naudos pristatymas	valandos	388,00	388,00	Veikla pradėta 2016.08.10
1.1.1.2	Socialinio darbuotojo konsultacijos	asmuo	375,00	204,00	Veikla pradėta 2017-01-17
1.1.1.3	Teisininko konsultacijos	valandos	3.697,00	2.306,00	Veikla pradėta 2017-03 mėn.
1.1.1.4	Psichologo konsultacijos	asmuo	50,00	50,00	Veikla pradėta 2018 m. 07 mėn.
1.1.2	Sociokultūrinės paslaugos	asmuo	336,00	199,00	Veikla pradėta 2016 m. 10 mėn.
1.1.2.1	Sporto užsiėmimai Eišiškėse	asmuo	22,00	22,00	Veikla pradėta 2016.10.18
1.1.2.2	Sporto užsiėmimai Vilniuje	asmuo	68,00	69,00	Veikla pradėta 2016.10.28
1.1.2.3	Tradicinis romų muzikos jaunimo festivalis	vienetai	4,00	3,00	Festivalis įvyko 2017 m. birželio 16-17 d., 2018-06-15-16 d., 2019-06-14-15
1.1.2.4	Viešas renginys Vilniuje	vienetai	1,00	1,00	2019-04-17 d. - 33 dalyviai
1.1.2.5	Romų moterų siuvinėjimo darbų paroda	vienetai	0,00		Nėra poreikio.
1.1.2.6	Lyčių lygybės mokymai	asmuo	45,00	46,00	Įvyko 3 mokymų ciklai Vilniuje, Šiauliuose ir Eišiškėse
1.1.2.7	Romų moterų įgalinimo veiklų užtikrinimas	asmuo	70,00	31,00	Veikla pradėta 2017-03-27
1.1.2.8	Moterų klubas	asmuo	25,00	28,00	Veikla pradėta 2017-03-27
1.1.2.9	Renginys, skirtas Tarptautinei romų dienai paminėti.	vienetai	2,00	2,00	Renginys įvyko 2018,04 ir 2019,04
1.1.2.10	Renginių ciklas, skirtas Tarptautinei romų Holokausto aukų dienai paminėti.	vienetai	5,00	4,00	Renginys vyko 2018-08-02.
1.1.2.11	Romų jaunimo talentų ugdymo renginiai	asmuo	5,00	5,00	Mokymai prasidėjo 2018-07-04.
1.1.2.12	Šeimos vasaros stovyklos organizavimas	asmuo	110,00	97,00	prasidėjo 2018-07

Veikla Nr. 2.1: Darbinių įgūdžių ugdymas ir pagalba įsidarbinant	
Planuotas veiklos vykdymo laikotarpis: Pradžia: 2016-07	Planuotas veiklos vykdymo laikotarpis: Pabaiga: 2020-07
Faktinis veiklos vykdymo laikotarpis: Pradžia: 2016-12	Faktinis veiklos vykdymo laikotarpis: Pabaiga:
Komentaras Veikla pradėta 2016-12	

Fiziniai rodikliai

Numeris	Pavadinimas	Matavimo vnt.	Planuota reikšmė	Pasiekta reikšmė	Komentaras
2.1.1	Bendrųjų įgūdžių (pvz., skaitmeninio raštingumo, kalbų, verslumo) ugdymas	asmuo	346,00	190,00	Veikla pradėta 2016 m. 10 mėn.
2.1.1.1	Lietuvių kalbos mokymai	asmuo	82,00	77,00	10 mėn. įvykdyti viešieji pirkimai, veikla pradėta 12 mėn.
2.1.1.2	Anglų kalbos mokymai	asmuo	12,00	10,00	10 mėn. įvykdyti viešieji pirkimai
2.1.1.3	Kompiuterinio raštingumo kursai	asmuo	130,00	41,00	Veikla pradėta 02 mėn.
2.1.1.4	B kategorijos vairavimo mokymai	asmuo	120,00	72,00	Veikla pradėta 03 mėn.
2.1.1.5	C-CE kategorijos vairavimo mokymai	asmuo	5,00	5,00	Veikla pradėta 05 mėn.
2.1.1.6	Komunikacijos ir viešo kalbėjimo mokymai	asmuo	40,00	58,00	Veikla įvykdyta.
2.1.1.7	Motėrų (romių) kompetencijų stiprinimas.	asmuo	0,00		
2.1.1.8	Užimtumą skatinantys užsiėmimai.	asmuo	18,00	38,00	Veikla pradėta 2018-12
2.1.1.9	Romų dalyvių, lyderių įgalinimas, gerosios patirties sklaida	asmuo	50,00	46,00	veikla vyko 2019-12
2.1.2	Profesinis orientavimas, informavimas, konsultavimas	asmuo	257,00	188,00	Veikla pradėta 2016-11
2.1.2.1	Grupiniai profesinio orientavimo užsiėmimai	asmuo	25,00	25,00	10 mėn. įvykdyti viešieji pirkimai, veikla pradėta 11 mėn.
2.1.2.2	Individualios karjeros konsultacijos	asmuo	257,00	180,00	Veikla pradėta 11 mėn.
2.1.3	Profesinis mokymas ir praktinių darbo įgūdžių ugdymas darbo vietoje	asmuo	126,00	119,00	Veikla pradėta 2017 m. balandžio mėn.
2.1.3.1	Profesiniai mokymai	asmuo	91,00	32,00	Veikla pradėta 10 mėn.
2.1.3.2	Kilimų bei tradicinių romų rūbų siuvėnėjimo kursai	asmuo	0,00		Nėra poreikio.
2.1.3.3	Mentorystės paslaugos	asmuo	69,00	69,00	Veikla pradėta 07 mėn.
2.1.3.4	Mokymai romų muzikantų kvalifikacijai kelti	asmuo	32,00	34,00	Veikla pradėta 2017 m. balandžio mėn.
2.1.3.5	Profesijos mokytojų darbinimas	asmuo	0,00		
2.1.4	Tarpininkavimas ir kita pagalba įsidarbinant bei įsidarbinus	asmuo	375,00	323,00	Veikla pradėta 2016.08.25

Siūlome susipažinti su projekto prezentacija: <https://youtu.be/tv0nVadokOk>

Direktorė

Svetlana Novopolskaja